

HERENCSENYI

HERENCSENY KÖZSÉG KÖZÉLETI
NEGyedÉVES LAPJA

2011. TAVASZ

Hírmondó

Palóc Búcsú és Falunap – 2012.

Az idén is július első hétvégéjén nagyszabású programsorozat keretében rendezi meg az Önkormányzat és a Palócföld Alapítvány a Palóc Búcsút és Falunapot. Az eseményre ismét meghívja testvértelepüléseit, így delegációk érkeznek majd a lengyel Szaflaryból, a cseh Podivínból, a szlovák Csábról és Kalondáról. Delegációkkal várjuk a helyi önkormányzatok, civilszervezetek, vállalkozók képviselőit, hagyományőrzőit, a helyi közéletben résztvevő magánszemélyeket, akikkel szakmai programokon cserélünk véleményt a határon átnyúló kapcsolatok bővítéséről, a turisztikai és vidékfejlesztési lehetőségek kiaknázásáról.

Szeretettel várjuk a horvátországi Haraszi delegációját is, a Dózsa György Magyar Kultúregyesület vezetőit, tagjait. Az egyesület célja elsősorban az, hogy a nyelvi, szellemi és tárgyi értékeit őrizze és ápolja, ez által serkentse a magyar kisebbségi közösségi életet Horvátországban.

A találkozóknak kettős célja van: egyrészt a palóc egység erősítése, a palóc hagyományok széleskörű ápolása, valamint a négy országból érkező öt testvértelepülés kulturális és gazdasági együttműködésének szorosabbra fűzése. Ennek érdekében ünnepélyes keretek között kerül sor az eddigi települési megállapodások megerősítésére, valamint Haraszi községgel a testvértelepülési megállapodás megkötésére.

A többnapos programon a vendég települések művészeti, kézműves és hagyományőrző csoportjai is részt vesznek, lehetőséget adva ezzel a sokszínű bemutatkozásra.

A rendezvényhez Európai Unió (EACEA) pályázati támogatást sikerült elnyerni az Önkormányzat és a Palócföld Alapítvány összefogásával, az „Európa a polgárokért” program keretében.

Mind érték, amit annak tartunk!

Megújul a templomunk az idén! A 750 éves szentély magasított, kúp alakú tetőzete új arculatot ad az építménynek, évszázadokra meghatározva falunk legfontosabb épületének külső képét. Büszkék lehetünk erre, mert ha visszatekintünk a régmúltig, bizony nem sok maradandó építkezés történt községünkben. De nézzük meg, hogy milyen építészeti értékeket tarthatunk számon!

Mindenekelőtt két templomunkat! A váci káptalan 1303-ban egy bizonyáglevelet adott ki, amely ma is megtekinthető a püspöki levéltárban. Eszerint Herencsényi Tamás a birtokához tartozó – már korábban elzálogosított – Harasztit örökösén eladta Haraszi Tamásnak. Ebben az iratban szerepel először falunknak és két birtokosának neve. Jövőre lesz 710 éves Herencsény, érdemes lenne megünnepelnünk az évfordulót, ha már 2003-ban a kerekesebb 700 évest elmulasztottuk. Persze az oklevélben fennmaradt első névbeírás nem azonos a falu alapításával, benépesülésével. A Herencsényi család már az 1200-as években itt lakott, Herencsényi Tamás nagyapja, Herencsényi István építtette mai templomunk kör alakú szentélyét, valószínűleg a tatárjárás után.

A hetvenes években elnéptelenedett Liskó még idősebb Herencsénynél. Neve egy 1279. július 6-án kelt oklevélben olvasható, amelyet az esztergomi káptalan adott ki. Harasztit 1290-ben említik önálló községként. A török templom is akkoriban épülhetett, ahogyan a liskói templom is, amire csak az Alsó-Liskó feletti Templomi tábla neve utal. Az egykori épület alapjainak meglétét azok a kövek sejtetik, amiket az eke fordított ki évről évre, amíg a terület művelve volt. Talán egyszer még a föld alatt lévő alapokat feltárjuk.

A régi időkről egyébként meglepően sokat tudhatunk. Zólyomi József falunkról írt monográfiáját időről időre előveszem, és mindig találok valami érdekességet. Örülök, hogy ez a munka elkészült. A maig húzódó évszázadok sorában földbirtokosok, bányatulajdonosok, parasztcsaládok egész sorát azonosíthatjuk. Földbirtokosaink sorában a leghíresebb Balassi Bálint volt. Herencsény gazdag múltját látva felvetődik a gondolat: vajon a mi nemzedékünk mit tesz hozzá községünk maradandó értékeihez? Utódaink mit jellemezhetnek fel azokról az évtizedekről, amikor mi éltünk. Marad-e utánunk valami időtálló?

Pontosan a megújuló templomunk mutatja, hogy mi is tudunk valamit tenni akár történelmi mértékben is. Ugyanilyen évszázadokra ható látvány

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

Mind érték, amit annak tartunk!

lesz a Palócok Vigyázó Keresztje, amelynek búcsúja hagyománnyá vált. Az állítástól napjainkig nyolc búcsút éltünk meg, ma már elképzelhetetlen, hogy a július első szombatján tartandó esemény elmaradjon. Ugyancsak korunkban újult meg a török templom, amit azonban nem tudtunk valós értékkel emelni, pedig a megye egyik legszebb kápolnája lehetne. Talán még egyszer ezt is rendbe hozhatjuk.

Mi az, ami Herencsényben valamikor bizonyosan megtalálható volt, de mára semmi nem maradt belőle? A Dobrán talált csiszolt kőbalták, valamint a százötven évbe talált, a Nemzeti Múzeumban őrzött bronzkard mutatja, hogy már 3–5 ezer évvel ezelőtt falunk határában emberek éltek. A bronzkardról egyébként Borovszky Samu híres, vármegyéinket bemutató sorozatában olvashatunk. Valószínűleg ebben az időben a Várdomb tetején földvár állhatott, ami azonban nyomtalanul eltűnt. Én hiszem, hogy volt, mert eleink fegyverezett emberek voltak, nem véletlenül adták a területnek a várdomb nevet.

A kezdetektől bizonyosan sok földkunyhó, faház épült, amik aztán nyomtalanul szétmállottak. Történelmi távlatokban csak a kő marad meg, illetve az emberi emlékezet őríz meg történeteket, eseményeket. Nyilván a szélmalompart neve sem véletlenül maradt fenn, talán ott is felfedezhetnénk az egykori malom kőalapjait. Ugyancsak malomra utal a Malom-árok neve, amit most Bánya-pataknak nevezünk. Nyilván vízimalom ált valahol a patak mentén, akkor még állandó és bőséges vízfolyás lehetett.

Van-e még a két templomunkon kívül olyan épület, amit érdemes számon tartanunk? Ilyennek találok a liskói magtárat, a Bolza kúriát és a parókiát, mondhatjuk, hogy valamennyi jó kezekben van. Egyik sem képvisel jelentősebb építészeti értéket, de elődeink tisztességgel és időt állóan építették fel mindhármat. A falu egyik legszebb háza egyébként a Pszota István féle tornácos épület, és Várason is található még néhány szép parasztház, amelyre vigyáznunk kell. Ilyen a Dropka és a Paulik ház. Szerencsére mindkettőt óvják-védik fiatal gazdáik.

Érdemes röviden szólni a Pszota András féle régi kúriáról, amely pusztulásában is mutatja, hogy a falu legöregebb lakóháza. Nagypám az 1910-es

években vásárolta meg báró Verecsi Ernőtől az akkor már romos épületet, elmondása szerint abban az időben már évtizedek óta vándorcigányok tanyáztak benne. A méteres falak, a tornác sarkába beépített, a Kisjézust a karján tartó Szűzmáriát ábrázoló korabeli kőfaragvány arra utal, hogy a ház az 1600–1700-as években épülhetett. Nagypám az épületet az 1910 évek elején vette meg, de rendbehozatalát az első világháborút követően 1921-ben fejezte be, majd az 1960-as évek elején tatarozták utoljára.

Az épületet törekvő gazdája annak idején már bizonyos polgári ízléssel hozta rendbe. A tornácát a pitvart és a konyhát egybeöntött mintás műkövel öntette le, a szobákat 20–30 centiméter széles hajópaddalókkal burkolták, minden szobában hófehér cserépkályha állt. A bútorok egy része is polgári ízlést tükrözte. A tükrös, márványlapos mosdószekevény felújítva ma is budapesti lakásunk díszé. Sajnálatos, hogy ez a parasztkúria mára a végpusztulás szélére került. Félő, hogy a Haraszi Nedeczky kastély, vagy a liskói Borsiczky kúria sorsára jut, amelyek nyomtalanul eltűntek. A Nedeczky kastélyról még fényképet sem láttam eddig, ha valakinek lenne a faluban az egykori uradalomról fényképe, vagy a Nedeczky örökös elérhetőségét tudja, kérem, keresse meg a szerkesztőséget!

Elkezdünk tehát egy értékmérő munkát, ennek betetőzése lesz a templomszentelés. Jó lenne, ha az elkövetkező években elkészülhetne a Szent István Egyetem építészeti karának közreműködésével megtervezett ravatalozó, amely a kör-

nyék legszebb ilyen célú épülete lenne, s amely megint évszázadokra készülne. A Béke út felől hiányzik még a temetőhöz illő kerítés, és gondoskodnunk kell temetőnk régi sírköveinek megóvásáról. Az emberek szeretnek a templom közelében temetkezni évszázadok óta, az új síremlékeknek csak a régi sírok helyén létesülhetnek. Itt viszont több 100–200 éves sírkő is található, egy részük talán már nincs is meg. Ezeket jó lenne a temető egyik távolabbi részén összegyűjteni, egymás mellett felállítva régi temetőt alakíthatnánk ki.

Ahogy lapunkban hátrébb olvashatják, pályázat keretében megújulhat a faluközpont is. Magyarország szinte minden faluközpontjára jellemző, hogy építészeti elképzelés, tudatos tervezés nélkül épült, ennek megfelelően nem tudja azt az időtlenséget sugallni, mint egy templom, egy kastély, vagy akár egy uradalmi épület. Ha még lehetőség adódna, érdemes lenne a ravatalozót tervezőkkel a faluközpont látványtervét is elkészíttetni.

Az idei nyarunk két eseménye lesz a Palóc búcsú és a templomszentelés. Mindkét alkalommal felénk fordul a környék figyelme. A búcsú programjáról még olvashatnak a lapban, ismét négy ország delegációját látjuk vendégül. Valószínűleg a Cserhát Natúrpark meghívására és vendégeként a Magyar Natúrpark Szövetség vezetősége és tagjai is jelen lesznek búcsúnkon, emellett tervezzük, hogy megismertetjük velük a natúrparkhoz tartozó falvakat. Reméljük, hogy a templomunk felújítása is időben befejeződik. Hívó közösségünk erején felül is vállalta a felújítás terheit, kérek mindenkit, ha még lehetősége engedi, támogassa anyagilag a programot!

Pekár István

Herencsényi Hirmondó • Közéleti tájékoztató lap • Megjelenik negyedévente • Kiadja Herencsény község Önkormányzata • Felelős kiadó: Jusztin Józsefné polgármester
• A szerkesztőség címe: Herencsényi Főút, 2677 Herencsény, Kossuth út 50. • Felelős szerkesztő: Pekár István, tel: 30/5-125-450, e-mail: pekar55@t-online.hu • Szerkesztőségi titkár: Ambrózi Erzsébet, tel: 35-357-386, e-mail: szandai.jozsef@t-online.hu • Nyomdai munkák: Agroinform Kiadó és Nyomda Kft., 1149 Budapest, Angol u. 34. • Ügyvezető: Bolyki István • Nyomdai előkészítés: Sándor Anna, Soós Éva • Lapunk szerzői: Ambrózi Erzsébet, Dropka Péterné, Jávor Károly, Jávorné Barsi Boglárka, Kalmár Ildikó, Kelemen Mária, Lukács Rita, Pekár István, Pszota Csilla, Repka István, Repka Szusza, Tácsik Bálint, Varga Judit

Önkormányzati hírek

Településünk sikeresen pályázott az Új Széchenyi Terv Észak-Magyarországi Operatív Programban (ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0008) a *Településrekonstrukció az árvíz sújtotta Herencsény településen* címmel. A pályázat 95 százaléka uniós támogatás, a többit az önkormányzatnak kell viselnie. A projekt elszámolható összköltsége: 45.379.385 Ft, ebből az önerő 2.268.000 Ft. A nyertes pályázatunk fontosságát nem is lehet firtatni, hiszen az elmúlt években a településünk egyes részeiben az áradás nagy kárt tett. Az elnyert pénzből több utat rendbe tesszünk, árkolunk, átereszeket építünk és még az önkormányzathoz tartozó „mókuslakot” is felújítjuk.

Várhatóan megújul a művelődési házunk is! Az önkormányzat pályázatot nyújtott be, az Észak-Magyarországi Operatív Program

keretében (ÉMOP 3.1.3-11), és ha a szerencse is a településsel lesz, 76.000.000 Ft-ból (ebből a saját erő: 3.800.000 Ft), a művelődési házunk teljes mértékben megújul. Tetőt cserélünk, fűtést valamint vizesblokkot korszerűsítünk, hátsó teraszt építünk, hogy kisebb szabadterei rendezvények tartására is alkalmassá váljon az épület. A nagytermet kettéoszthatóvá tesszük egy mobil fallal, így több rendezvényt tarthatunk egy időben. Ez a képzési programunkat nagyban segíti. A könyvtárunkkal párhuzamosan megtoldjuk az épületet, így egy plusz teremhez jutunk. A pályázatot 2011 szeptemberében adta be az önkormányzat, majd a hiánypótlása megtörtént 2012 februárjában.

A templomunk befejezése júliusra várható, és Beer Miklós váci

megyéspüspök vállalta a felszentelést. A külső tartozás, bővítés és az ablakok cseréje megtörtént, jelenleg az ajtókat szerelik fel. Még hátra van a tetőszerkezet cseréje, valamint a színezés. Az adományokat továbbra is várjuk, eddig egymillió forint gyűlt össze.

További terveink közé szerepel a sportöltöző kialakítása az egykori szeszőzdéből. és a ravatalozó tervei is készen vannak. Várjuk a pályázati kiírást, amelyben ezen épületeket is fel tudjuk újítani.

A határon átnyúló, 95%-os támogatású szennyvíz pályázatunk sajnos nem járt sikerrel, mert a szlovákiai partnerünk, Ebeck (Obeckov) visszalépett, de bízunk az újabb kiírásban, amelyen biztosan indulni fogunk.

2012. február 24-én közmeghallgatást tartottunk a művelődési házunkban. Polgármesterasszonyunk elsőként a településünk költségvetését ismertette, valamint a nyertes és jövőbeni pályázatokat ismertette. A felvetődő kérdések közt szerepelt az új járási rendszer felállítása, szennyvízhálózatunk kiépítése, pályázatok a település életében, rokkantak személygépjármű adója, sporttámogatás, közösségépítés. Az önkormányzat nevében köszönjük a megjelentek érdeklődését!

Bálint

Milyennek szeretné látni Herencsényt 10 év múlva?

Tácsik János és felesége
Tácsik Jánosné

Mindenekelőtt azt szeretnénk látni, hogy a sok paragon hagyott föld meg legyen munkálva, hiszen ezzel, és az állattartás kibővítésével lehetne a falut fellendíteni. Sok udvarban is látni, hogy nem művelik meg a kerteket az emberek, pedig sokkal egyszerűbb, gazdaságosabb, egészségesebb lenne, ha legalább a zöldséget nem a boltban kéne megvenni. Egyszerűbb felvenni a segílyt vagy bármilyen más támogatást és azt nem arra költeni, amire szükségszerű lenne. Érdeemes lenne felderíteni, hogy minek van piaca, és ami eladható, azt értékesíteni, hiszen itt a sok csipke, borzag, aminek leszűretelése még munkát is adna az embereknek. Továbbá szeretnénk Herencsényt egy kicsit tisztábbnak látni 10 év múlva. Rengeteg a szemét a falun kívül és

belül egyaránt, sok helyen piszkosak a járdák, így nem lehet biztonságosan közlekedni gyalogosan, főleg ilyenkor télen. Szeretném látni, ha a művelődési házban több program lenne, minden korosztály számára. Jó lenne, ha 10 év múlva ezekre már kézzel fogható megoldás lenne.

Barkó Viktor

Szeretném, ha több munkalehetőség lenne a faluban 10 év múlva, így könnyebben lehetne elhelyezkedni a mai fiataloknak. Sajnos azt lehet tapasztalni, hogy a fiatalok inkább más, fejlettebb falukban, városokban keres munkát. Szeretném, ha több figyelmet fordítanának a fiatalokra a jövőben, új turisztikai programokkal, túrák szervezésével. Új elfoglaltsági lehetőségeket is szeretnék látni, mint pl. korszerűbb konditerem, pingpong terem, horgászto és park, illetve

más egyéb programok, ahol a fiatalok eltölthetik szabadidejüket. Más és más, minél különbözőbb programokkal kéne a turistákat ide vonzani, így a legjobb színben feltüntetni a falunkat.

Barkó Józsefné

Herencsényt én 10 év múlva is ilyen csendes, nyugodt falunak szeretném látni, mint amilyen most. Én ezért szeretek itt élni, az én családomnak erre a nyugodt légkörre van szüksége. Mivel nálunk mindig nagy a gyerek zsidaj, ezért én maximálisan óvoda párti vagyok. Jó lenne, ha 10 év múlva is legalább annyi gyereket látnék az ovi kapuján belül szaladozni, mint amennyit most. Annak is nagyon örülnék, ha kicsivel több munkahely lenne biztosítva, főleg a fiatalok miatt, akik kénytelenek az ország más területén munkát keresni.

Hajdú Melinda

Szeretném, ha a falu lakossága növekedne, és hogy ezek az emberek békességben, nyugodtan, félelem nélkül éljék mindennapjaikat. A szabályok, törvények mindenkire egyenlően vonatkozzanak, a problémákat közösen megbeszélve oldjuk meg. A falu fejlesztése legyen a cél, amihez nagyobb

összefogás szükséges. Bízom benne, hogy több munkalehetőség lesz akár a mezőgazdaságban, akár az állattenyésztés területén, illetve el tudnék képzelni egy nagyobb beruházást, a turizmus területén is. Biztosítva ezzel a mindennapi megélhetést, a falu jó hírnevét és az ide látogatók számát is. Több közösségi program szervezését, ahol a falu fiataljai is részt tudnak venni, lefoglalva ezzel a nyári szünetben unatkozó diákokat. Remélem a falu szépsége, tisztasága, csendessége még 10 év múlva is megmarad vagy ennél csak jobb lesz. Emellett még fontosnak tartom a hagyományok megőrzését, amit még sok-sok éven át kell gyakorolnunk.

Szalai Ferenc

Azt szeretném, ha 10 év múlva Herencsény földjei újra művelés alatt állnának, munkát adva falunk, de akár a környékbeli falvak lakóinak is. Szeretném, ha 10 éven belül a „Baráth-kert” egy nagy tó lenne, horgásztéggel, partján ligetes pihenőterülettel. Szeretném, ha megoldódna a szennyvíz probléma és a letarolt erdők újra fás területek lennének.

Nagyon szeretnék kijelölt ösvénnyel kísértelni a Dobogó-tetői „kilátóhoz”, melynek mentén fényképes ismertető táblák mutatnák be a környék élővilágát. Szeretném, ha elkészülne a Herencsényt Nógrádsipekkel összekötő út, mely jelentősen lerövidítené Szécsényt, de akár Salgótarján felé a távolságot. Ugyanígy Liszko-pusztára felé, Buják irányába, mely Hatvant hozná közelebb falunkhoz.

Ambrózy

Ez történt az iskolánkban

Karácsonyi asztaldíszítő-verseny

A templom karácsonyfáinak feldíszítése

Betlehemi játék

A Szent István Keresztény Általános Iskolában igen gazdag adventi és farsangi programot szerveztek. Felelevenítették az András napi szokásokat, Mikulás-kupa címen sportversenyeket, Tiszta cipőt Mikulásra! játékos vetélkedőt rendeztek. Felidéztek a Luca napi szokásokat, karácsonyi asztaldíszítő-verseny rendeztek, volt bolhapiac,

Ég a kiske

ajándékkészítés, puncsfőzés, mézeskalács-díszítés, bejglievő-verseny, pástorjáték, karácsonyi koncert. 2012. február 11-én jótékonyági bált rendeztek, a befolyó pénz a diákok nyári kirándultatására fordítják. A gyerekek színvonalas műsorral kedveskedtek (énekar, néptáncosok, hastánc) a résztvevőknek. 2012. február 18-án farsangi bál keretében szebbnél szebb és ötletesebb jelmezbe bújtak a gyerekek. A jelmezeselek felvonulása előtt az iskola néptáncscsoport legifjabb tagjai kiűzték a telet, majd az udvaron elégették a kiske-bábot. Mivel néhány év múlva már ezekre az eseményekre nem emlékszünk, az alábbi fényképes összeállítással idézzük fel a diákok, pedagógusok, szülők fáradozását és örömet.

Farsangi bál

Mert jótékonykodni jó!

Adni csodálatos dolog. Adni úgy, hogy nem kérünk cserébe semmit. Talán ez a jótékonykodás legszebb tulajdonsága. Az önzetlen tenni, segíteni akarás. Tenni azért, hogy ezek a gyerekek olyan dolgokat ismerjenek meg, amiket eddig talán csak a televízió képernyőjén keresztül láthattak.

A Cserhátsurányi Szent István Keresztény Általános Iskola először rendezte meg 2012. február 11-én

önálló jótékonyági estjét. A támogatók 1000/2000/5000 Ft értékben foglalhattak asztalt a bálra, melynek összegéből az iskola a gyerekek nyári táboroztatását szeretné finanszírozni.

A rendezvényt Bóta Bernadett igazgató nyitotta meg, majd pár szóban Vagyóczki József atya, és Szántó József polgármester is voksukat tették a kezdeményezés mellett.

A rendezők mindent megtettek azért, hogy az adományozók a lehető legjobban szórakozzanak aznap este. A konyhas nénik jóvoltából igazán ínycsiklandó hideg tálakat és házilag készített süteményeket kóstolhatott meg a vendégsereg. Fellépők sora szórakoztatta a nagyközönséget, kezdve a diákok vidám dalaival, majd folytatva a hastánc előadással. Nagy tapsot érdemelték az iskolások cselő, hegedű és furulya előadásai, valamint a sokak számára eddig ismeretlen didgeridoo produkció is. Minden vendég nagyon jól érezte magát, az est későbbi óráiban Grenyó János szolgáltatta a zenét.

Emlékezzünk az utolsó iskolára!

A herencsnéyi iskolában az iskola fennállásának utolsó éveiben tanítottam két tanévet. Ezelőtt 14 évet Cserhátsurányban, a Körzeti Általános Iskola felső tagozatán dolgoztam. Az intézményben személyi változások miatt átszervezésre került sor, így az 1992/93, illetve az 1993/94-es tanévben szülőfalumban lettem alsós tanító néni.

Akkoriban felcsillant az a remény és elképzelés, hogy az önkormányzat a lehetőségek mérlegelésével újra helyben működtetné a felső tagozatot is, mely már 1968-tól Cserhátsurányban működött.

Persze nemsokára beláttuk, hogy ez csak szalmaláng, mert ekkora már mindennek lehetősége lejárt idejét, hiszen a közös taná-

csok és a körzeti iskolák létrehozásával legtöbb társközségből, így Herencsényből is megindult a fiatalság elvándorlása. A helyben letelepedés lényegesen csökkent, kevés gyermek született ahhoz, hogy újra önálló iskolát tudjon működtetni az önkormányzat. Pedig Magyar Sándor, az akkori polgármesterünk elkezdte megalapozni ennek lehetőségét. Ekkor kérte fel Palánki Józsefet, az ő és kortársai egykori kiváló pedagógusát a herencsényi iskola igazgatói állásának betöltésére. A kezdeti időszakban fellendült az intézmény, remények és szép elképzelések lelkesítettek, de sajnos a személyi feltételek javulása nem volt elég, a kis gyermeklétszám miatt az állami támogatás és minden anyagi lehetőség szűkös volt. Hamarosan belátható volt, hogy amit egyszer kiengedtünk a kezünkéből, azt nem lehet visszafordítani. Ilyenkor Reményik Sándor versének refrénje jut mindig eszembe:

*„Ne hagyjátok a templomot,
A templomot, s az iskolát!”*

Nem gondoltam azonban, hogy rövid időn belül még az alsó tagozat működését sem bírja finanszírozni az önkormányzat. A második letanított tanévem után született harmadik gyermekem, és a vele való otthonlét alatt, 1995-ben az alsó tagozat is megszűnt, így minden szándékom ellenére –miszerint szülőfalumban akartam maradni annak épülésére 16 év után nem tudtak nekem munkát biztosítani. A GyES után Balassagyarmaton tudtam elhelyezkedni.

Mindenesetre abból a két tanévből maradtak jó emlékeim, és az egykori tanítványaim, meg a többi herencsényi gyerekekből szép számmal lettek újra ked-

ves diákjaim a Szondi György Szak-középiskolában és Szakiskolában.

A mellékelt képeken az látható, amikor az akkori 4. osztályosok ballagását ünnepeltük. Bangó Tamás, Dropka Jácint, Fazekas Zoltán, Kelnár Henrietta, Kiss Gábor, Majdán Kitti és Szalai Tamás. A tanítványaim életútját, — ha passzívan, háttérben is, — figyelemmel kísértem, érdeklődtem utánuk a szüleiktől. Megnyugtató információkhoz jutottam az életükre vonatkozóan.

A hagyományos falunapokon sokszor össze is találkozunk némelyikükkel, és akkor vége-hossza nincs a mesélésnek.

A csoportképen az akkori összes tanuló (kb. 30 fő) tesz ki egy átlagos osztálylétszámot. Ebből is látszik már, hogy az utolsó idilli eseményeket éljük. Itt emlékezek meg Ilcsi Néniről, (Fábián Jánosné, született: Teplánszki Ilona), aki olyan része volt a herencsényi iskolának, aki tanár és diák szemében fizikai és szellemi létében nélkülözhetetlen volt. Ő biztosította a meleget, a világost, a tisztaságot, és emellett még a postázási ügyeket, összekötő szerepet töltött be a szülők és pedagógusok között, és mindezt építő hatással.

A második tanéven, amit a kastélyban éltünk meg, már az előző tanév 3. osztályosaiból lett 4-esek 5 főből álló osztályában tanítottam és neveltem.

Négy leány: Bangó Zsanett, Jusztin Anett, Lukács Katalin, Szedlák Szabina, és egyetlen fiú: a lovag, mert így becéztük Szandai Dodikát, aki hősiiesen teljesítette is a négy lány szolgálatát. Töröld le a táblát, te vagy a fiú, szellőztess, hozz krétát, vidd ki a szemetet, és sorolhatnánk.

Az első tanév összevont osztályához képest a második tanév már a nyugalom éve volt, mert minden egyes gyerekkel volt idő, hogy külön is foglalkozzam.

Jó tanulók is voltak mind. Fel-nőttek azóta, és a jelen információim szerint tisztességes szakmát tanultak, négynek felsőfokú végzettsége van, és megtalálták helyüket. Három lánynak már családja van, gyermeke született, és a negyedik leány most menyasszony. Dodika, a lovag is megalapozta életét.

Én ma is próbálom egyengetni a diákok útjait, de a 20 éves emlékeim diákjai mások voltak, egészségesebb lelkiületűek a maiaknál. Az eltelt 20 év, sajnos nem pozitív irányba terelte a fiatalok nagyobb részét. Igaz, az infrastruktúra fejlődött, de az erkölcsi morál nem ezzel egyenes irányban haladt.

Ki vannak téve a világ csábításának fiataljaink, nehezebb lett a pedagógusok és a szülők feladata is. Nagy szerepe van annak, hogy megtanítsuk gyermekeinknek, hogy kapaszkodjanak a gyökerekbe, vagyis a család védelmébe. Gyökértelen növény elszárad. 20 éve még nem volt ez annyira veszélyben. Elérkeztünk oda, amikor mindenkinek be kell látnia, hogy a dolgok megoldása a szeretet erejében van: A zsoldárokból való idézettel zárom gondolataimat: *Hiszünk a szeretet végső győzelmében!*

Hevérné Tácsik Klára

Szabó Istvánné emlékezik

A munka volt az életünk

Kellemes élmény nézni a meleg szobából a kint hulló hópelyheket. Elő-vasni egy jó könyvet vagy megnézni közben a kedvenc filmünket. Manapság ezek a legkedveltebb időeltöltések a hideg téli hónapokban. Vajon milyenek voltak régen a telek? Hogyan töltötték el akkor az időt az emberek? Erről, és a régi emlékekről kérdeztem Szabó Istvánnét.

Az én gyerekkorom nem úgy telt, mint a mostani fiataloké, hogy megvannak mindentől kímélve, aztán amikor dologra kerül a sor, nem tudják hogyan álljanak hozzá. Mi lányok voltunk testvérek, így azokat a munkákat is meg kellett tanulnunk, amik inkább férfiaknak valók voltak. Így amikor már édesapánk nem bírta a munkát, tudtunk neki segíteni. Később, amikor már férjhez mentünk, és házépítésre került sor, azt is többnyire mindenki saját kezével tette meg. Nagyon sok ház vályogból épült fel akkoriban, amiből bizony mi, asszonyok is kivettük a részünket. Mezítláb tapostuk a ragadós agyagot, annyi vízzel locsoltuk, hogy éppen jó legyen, majd a formába verték. Sok dolog volt vele, amíg kész volt a vályog, hogy fölhasználhasuk. Mai napig emlékszem rá, ahogy itt a kapunk előtt vertem szoknyában a válykot. Aztán amikor jött az eső, szaladtunk takarni szalmával, akkor még nejlön sem volt.

Ahogy a nyár elment a térszében a sok munkával, úgy elmentek a telek is gyorsan, hiszen volt mit csinálni. Akkor nem voltak televíziók, nem tudtuk magunkat a sorozatokkal lefoglalni, mint mostanában. Régen általában kendert fontunk az asszonyokkal, melyből aztán lepedőket, zsákokat, ponyvákat, ruhákat szőttünk. De már előtte a kender természetével is sok munka volt. A virágos kendert levágva, a magas kendert gyökerestől kinyűve szedtük, majd kévébe kötöttük, és a patakba áztattuk. Amikor megszáradt, össze kellett törni, tiltoltuk, lábbal morzsolgattuk, gerebeneztük.

Nagyon sok munka várt még ránk, amíg végül felvehető ruhakészlet lett belőle. A vékonyból lepe-

dőt, a vastagból zsákokat szőttünk. Ezeket a dolgokat akkoriban nem lehetett megkapni a boltokban, mindenki elkészítette saját magának azt, amire szüksége volt. Egész estéket képesek voltunk fonni, akár 11–12 óráig is, miközben sokat beszélgettünk a szomszéd asszonyokkal. Majd folytattuk a munkát a szövőszéken, amik bizony hatalmasak voltak. A mai fiatalok talán csak múzeumokban láthatnak olyanokat. Ezeken készültek el a különböző vászon ingek, és egyéb hordható ruhák, valamint a házakban használatos szőnyegek. Akkoriban nem volt divat, hogy mi nem szeretünk valamit csinálni, egyszerűen meg kellett mindent csinálni, és kész. Szükség volt minden dolgos kézre, hogy haladjon a munka.

Nagyon sok libát is tartottunk, aminek tollát megfosztottuk, hogy legyen a vánkusba. Ez is kedvelt időtöltés volt az asszonyok körében. Hívtunk fosztókat, vagyis szomszéd pajtásokat, lányokat, akikkel fosztottunk, miközben énekeltünk, beszélgettünk. Ha férjhez akart menni egy lány, akkor kilenc vánkust, és két dunnát kellett készítenie. Fontos volt, hogy a mennyasszonynak milyen az ágya. Minél magasabb volt, annál jobb volt, ezért hívták akkoriban magaságnak. Később ez a szokás alább hagyott, és elterjedtek a lapos ágyak, amikor már nem vetették magasra a sok ágyneműt.

Farsang időszakában régen is voltak bálók rendezve, amikre mindig sokan összejöttek, többnyire abban az épületben, ahol most az óvoda van. Akár három napig is tartott a mulatság, mi asszonyok süteményeket is vittünk. A zenét cigányok szolgáltatták, akiket az „első legények” fogadtak, és ők szedték össze a bálókra a belépő pénzt is. Mindig tartottunk disznókat is, egyet karácsony előtt, egyet farsangkor vágunk le, és abból készült az ünnepi étel az asztalra.

Amikor gyerekek voltunk karácsonykor mindig az ablakok alá jártunk énekelni, amiért aztán leg többször diót, cukorkát, vagy egy kis apró pénzt kaptunk cserébe. Az én apukám mindig veszekedett rám, amikor én is eljártam a többi gyerekkel énekelni, mert nekünk is nagyon sok diónk volt, így az ajándékra nem volt szükség. De nem is azért jártunk. Aztán jöttek a rokonok, vagy mi mentünk hozzájuk, így az ünnepek általában otthon teltek, ahogy az év utolsó napja is, a szilveszter.

Lukács Rita

Új szponzorok a futballcsapatnál

Lassan beérnek az elmúlt hónapokban indított szponzorációs egyeztetések a sportegyesületünk életben tartásáért, valamint fejlesztéséért. Hiába játszik a csapatunk a Megye III. osztályában így is több százezer forintot tesz ki a csapat költségvetése évről évre és ebben még nincs benne a felszerelések beszerzése, amely pár szezon után elhasználdik. Az elmúlt hónapokban félszáz vállalatot kerestem fel és a kitartó munka meghozta a gyümölcsét. A Dekra Akadémia Kft. német tulajdonú óriáscég az önkormányzatunkon keresztül pénzügyi segítséget ad csapatunknak. A Continental Hungaria Kft., a világ egyik vezető autópálya beszállítójának és abroncsgyártójának magyarországi leányvállalata 7 darab labdával támogatja a helyi csapatunkat. A két cég támogatási értéke eléri a 300.000 forintot. Tárgyalunk sportszergyártó, italgyártó és szerencsejáték szektorban szereplő cégekkel új mezzernitúra megszerzése érdekében, amely egy 200.000 forintos csomagot foglal magába. A mezzernitúra tartalmaz labdarúgóknak egy pólót, rövidnadrágot és a sportszárát. Több céggel a napokban kezdődtek további tárgyalások a sportegyesület készpénzállományának növelése érdekében.

T. B.

Teleház és Könyvtár hírek

Értesítünk minden kedves olvasót, és internet használót, hogy a Községi Könyvtár és Teleház jelenleg bizonytalan ideig átmeneti nyitva tartással működik.

A nyitva tartás rendje minden héten péntek, és szombati napokon 15.00–19.00 óráig tart.

Új arcok Herencsényben

Petheő Károly nem az a mindennapos új arc Herencsényben, akit már többé-kevésbé megszoktunk. Pedig feleségével negyedik éve övök a Lisznyay utcai tágas ház. Télen csak két-három hetente buszozik ide Budapestről körbejárni a portát, enni adni a cinkéknek, és herencsényi unokáival, kivált Józsikával, egy kis időt tölteni. Ritka berepüléseinek egyike adott alkalmat arra, hogy kissé kifaggassam. Talán, ha férfi volnék, egész más irányt vett volna ez a beszélgetés: talán sok-sok vadásztörténet lenne benne... Kihívás ez valakinek, aki majd legközelebb beszélget vele! Így amolyan művészportré kerekedett belőle.

Hogyan került Herencsénybe? Mi szél hozta erre?

Szeretem a vidéki életet, a falut. Gyermekkorom nagy részét Hajdúnánáson töltöttem a nagyszüleimnél. Volt, hogy közvetlen a Velencei-tó partján laktunk; Herencsényben élő Flóra lányom és 2 testvére ott töltötték gyerekkoruk egy részét. Nyugdíjas éveinkre falura költözni – ez szinte természetesnek tűnt. Mivel kevés pénzünk volt, hogy ehhez helyszínt keressünk, Budapestről legalább 50 km-re kerestük a megfelelőt. Nagyon szeretek vadászni, az Alföldre és Romhány-Bánk környékére jártam egész életemben. Először az Alföldön kerestük a házat, ahol majd kiköthetünk, de az árban megfelelőek nem feleltek meg az igényeinknek. Flóra jelezte, hogy hiszen itt is szoktak eladó házak lenni... két nem megfelelő ház megtekintése után éppen megfordultunk egy tetszetős porta előtt. Mondtam a vőmnek: ha ez eladó lenne, ezt megvenném. Mire ő: ez eladó. Hát megvettük. Szeretem a Cserhátot, tetszik a környék, és a ház is éppen olyan, amilyenre szükségünk van: se nem túl falusi, se nem túlságosan városi jellegű. Tavasztól-őszig gyakorlatilag itt vagyunk, sőt, már két telet is eltöltöttünk itt. Ha megszűnik a kötődésünk Budapesthez (vagyis, ha a kerületi önkormányzat eladja a nagyon kedvező fekvésű művésztelepet, ahol élünk, és költöznünk kell), ide is költöznünk. Engem már a vadászkincseimet és más nagyszerű tárgyaikat befogadó tágas lakáson kívül semmi nem köt Budapesthez, a barátaim a vadásztársak, de a feleségemnek van egy-két közeli barátjánője ott. Neki egyébként is nehezebb a várostól megválni, mert a város lehetőségeket rejt. Pedig mi nem vagyunk moziba-színházba járó emberek. Amit mindennap teszünk, azt valójában itt is, ott is ugyanúgy megtehetjük, és itt, Herencsényben változatossággént akár kimehetünk a kertbe rózsát metszeni, meg még amit kell... A rózsák a feleségem birodalma.

Nekem már olyan ide megjönni, mint a hazaérkezés: ha látom a templom tornyát, tudom, otthon vagyok...

A rózsán kívül mivel foglalkoznak a herencsényi kertben?

Fiatalítom az öregedő földieper-állományt, amit megörököltünk a házzal együtt. A feketeribizli he-

lyett málnabokrokat telepítettem. A cseresznye- és meggyfák elég jól teremnek, aztán van még szőlő, részben csemegének való, részben inkább csak nézni jó. Ezen kívül szeretjük figyelni a madarakat, és távcsővel lesem a hegyoldalt, a vadakat. A szarvasbőgés remekül hallatszott, meggyőződés, hogy láttam volna is őket, ha nem lett volna olyan nagy a köd.

Úgy tudom, amíg dolgozott, képeket restaurált. Hogyan került erre a pályára?

Tulajdonképpen erdőmérnök vagy állatorvos szerettem volna lenni, annyira a szívem csücske volt a természetjárás. És bizonyos is, hogy jó erdőkerülő és vadőr lettem volna, vagy jó falusi állatorvos. A körülmények azonban úgy hozták, hogy – mivel mindemellett szépen rajzoltam, szerettem festegetni is –, felvettek a budapesti Képzőművészeti Gimnáziumba. (Akkor még Debrecenben laktam a szüleimmel.) Ennek a lehetőségnek nem álltunk ellen: akit oda felvettek, gyakorlatilag sínen volt, mint képzőművész. A gimnázium elhanyagolta a számomra oly kedves tárgyakat, a biológiát, matematikát, kémiát. Amikor végeztem, mégiscsak jelentkeztem erdőmérnöknek és állatorvosnak is, de nem vettek fel: megint csak a Képzőművészeti Főiskolára nyertem felvételt. Már két évet elvégeztem ott, amikor mégis lett volna lehetőségem átmenni az Állatorvosi Egyetemre, de sajnáltam, hogy a szüleim pénze, amit az első két felsőoktatási évemre költöttem, pocsékba menjen. Így aztán mégis maradtam. Közben Velencén végig vizslákat tenyésztettem, versenyekre jártam velük, csak ez ér-

dekelt. Vértől szívvel hagytam ott őket, amikor megkaptam az első restaurátori állásomat az újonnan megnyílt pécsi Csontváry-múzeumban. Mégis azt mondom: ha nem volt is szenvedélyem a munkám, és hobbivá lett is, ami a szívemnek a legkedvesebb volt – nem bántam meg a pályaválasztást.

Mesterember vagy művész a restaurátor? Mennyiben kell azonosulnia a művésszel, akinek a képét felújítja?

Amit a főiskolán megtanítanak, az az anyagismeret. A művésztörténet kizárólag elmélet. Végül is az ember a gyakorlatban tanulja meg a munkát. Természetesen az az igazi, amikor a restaurátor hozzá közel álló alkotásokkal foglalkozhat. Velem ez volt a helyzet. Mesteremtől, Bernáth Auréltól örökölt előítéleteimet Csontváry művészetével szemben hamar sikerült levetköznöm. Magam is fenntartásokkal tekintek bizonyos dolgaira, de végül a több mint ötven kép helyrehozatala közben nagyon megszerettem. Kedvenceim a nagybányai festők, Ferenczy Károly, Mednyánszky László, de Csontváry Kosztká Tivadar is ugyanahhoz a korszakhoz tartozik. Amikor 1985-ben a Nemzeti Galériához kerültem, ott is ezzel az időszakkal foglalkoztam, a pécsi hét év után még huszonöt éven át.

Mennyi egy képfelújítás „szavatossága”?

A közel jó állapotban levő kép felújítása tisztításból, konzerválás-

ból, védőlakk réteg felhordásából áll. A lakk körülbelül 15 év múlva enyhe sárgulást mutat, ebben az esetben alkalmasint lecserélik a lakkot. Ha rongáltabb a kép, nagy felületek retusálásakor, amikor mai anyagokkal próbálunk az eredetihez közeli színeket előállítani, a különböző festékek eltérő öregedése is közrejátszik. Lehet, hogy pár év után újra dolgozni kell rajta.

Volt egyszer egy olyan szerződésem, ahol egy rossz állapotban lévő nagyméretű történelmi képet kellett helyrehozni, és 10 év garanciát vállalni rá. Hat év után hívtak, hogy baj van a képpel... egy óvatlan látogató valamilyen esernyőfélével kihalászta a vásznat. Ilyen esetek mindig lesznek, amíg galériák és képtárak, de természetesen ezért engem nem vontak felelősségre. Mindenképpen igaz, hogy a nagy alkotásokkal újra meg újra foglalkozni kell, csak a gazdasági helyzet és a politika függvénye, hogy erre mennyit szánnak a hatalmon levő vezetők.

Mit jelentenek a hétköznapi embernek a felújított, nagyszemű műalkotások? Milyen tapasztalatai vannak?

Ritkán volt alkalmam a munkámról nagyobb közönség előtt be-

szélni. Egyszer épp, amikor az előbb említett „garanciális” festményt adtuk át Kiskunhalason. A közönség soraiból érkezett kérdések önmagukért beszélnek: mennyibe került ez a munka? Mennyi ideig tartott? Hány méter fát tartalmaz a vakkeret (ami a vásznat hátulról tartja)? Ami még ennél is jobban mulattatott, az a Nemzeti Galéria tárlatvezetésének végén elhangzott kérdés volt: mondja, elégnek ezek a képek? Őszintén válaszoltam: még nem próbáltuk őket meggyújtani...

Mindenesetre a múzeumok mindent megtesznek a művészet iránti érdeklődés felkeltéséért, fenntartásáért. A Nemzeti Galériában van most egy kiállítás, amely egymás mellett mutatja be a magyar régmúlt eseményeit ábrázoló felújított remekműveket (pl. Benczúr Gyula: *Budavár visszavételét*) a tegnap eseményeit ábrázoló, megrendelésre készült nagy képekkel. Lefestették például a 2006-os tüntetést a rendőrségi beavatkozással, és még kilenc más mai történelmi eseményt. Még nem láttam, nem tudom, hogy mutatnak együtt...

Végül engedje meg, hogy kórára való tekintettel megkér-

dezzem, hogy áll Ön az élet-összegzéssel? Mi vált fontossá az életben mostanára?

Az összegzéssel úgy állok, hogy minden vadászatom után részletesen leírom, mit láttam, mit lőttem, mit szúrtam el, vagy valaki más mit szúrt el... és ez nagy hasznomra van, amikor tíz évvel az eset után töröm a fejem, hogy ki is volt ott egy adott alkalommal, és mi is történt pontosan. Másról nem írok. Amikor az életemet végiggondolom, természetesen jutok olyan következtetésre, hogy ezt vagy azt nem úgy csinálnám mai fejjel, mint akkor tettem – például nem vennék annyi hanglemezt és vadászati könyvet.

Aztán az a helyzet, hogy alkotás címen „nagy” terveket hordozok: nagyanymtól örökölttem negyven évvel ezelőtti két családi portrét az 1700-as évek végéről. A viszonylag jómódú, kurtanemes ősapám lefestette magát a vidéki vándorfestővel. A negyven év alatt odáig jutottam a képekkel, hogy nem fognak tönkremenni. A retusálásuk még előttem van. Ha elkészülnek, itt lógnak majd a Lisznyay utcai házban.

Eszembe jut sokszor, hogy mit jelent egy gyereknek a nagyszülő – az én nagyszüleim meghatározóak voltak az életemben. (Apai nagyapám példának okáért okleveles gazda volt, vadászó ember és amatőr festő...) Nyilván én is hasonlótl jelentek Józsikának és a többi unokámnak. A kis legény lelkesen figyel, amikor vadak nyomát mutatom neki, és készül, hogy majd jön velem az erdőbe. Milyen fura lesz nekik, amikor én már nem leszek...

De hogy ez az egész mire jó, azt nem tudom...

Jávorné Barsi Boglárka

Tavaszcvaró gondolatok

Szép telünk volt. Volt benne minden: nagy hideg (szerencsére azért nem volt túl tartós), hó, és főleg fehér Karácsony! Nekünk nagyon tetszik a téli táj (is), az erdő, ki nem hagytuk volna, párszor elmentünk kirándulni is, bár a lelünk nap mint nap megnyugtatója az élénk tárló látvány, akár az udvarunkról, akár az ebédlióasztal körül ülve „csak” kitekintünk az ablakon.

Erdélyből áttelepült barátainktól kaptunk egy tanulságos történetet, úgy gondoltuk ideillő:

Szólj hozzá! kereskedelmi rádió riportere: „Aki rosszul érzi magát az utóbbi napok időjárása miatt, annak figyelmébe ajánljuk, hogy az erdélyi

Bodzaforodulón (300 lelkes falucska Kovászna megyében), már második hete folyamatosan mínusz 20 fok alatti a hőmérséklet. Stábunk felhívta a polgármestert, és érdeklődött a megváltozott életkörülményekről, mivel ma hajnalban rekord hideget (–28,6) mért a Román Meteorológiai Intézet kihelyezett műszere”.

Polgármester: „*Fogas az idő az igaz, de itt ilyen a tél. Áram van, víz van, a hivatalnak van annyi fája, hogy a szükségeseknek odaadhassuk.*

Riporter: „És milyen rendkívüli intézkedéseket terveznek a nagy hidegre tekintettel?”

Polgármester: ??? (azaz: *nagy csend*)

Riporter: „Ööö... arra gondolok tehát, hogy mik azok a döntések, melyek eltérnek a normális életviteltől?”

Polgármester: (kis csönd után) „*Éccakára bégyühet a kutya.*”

Hát, igaz, ami igaz, ha felkészülünk a télre, akkor nem lehet gond, nálunk a média már megint túl-
lihegte a dolgot.

Sikerült szép hízót venni a szomszéd faluban, Szentivánon, 170 kg-os volt, lett is a családnak belőle sok-sok finomság! Kisunokámnak egyik nagy kedvence a „kóbász”.

Hál' Istennek, unokázásban is bőven volt részünk, akár itt nálunk, akár a fővárosunkban (Ők ott laknak), no meg a gyerekeinkkel, barátainkkal ismét kellemes napokat töltöttünk el. Persze becsúszott egy-egy tartós megfázás, térd sérülés,

ez kissé beárnyékolta örömünket, no de ilyen az élet!

A hosszú téli esték elegendő időt adtak a felkészülésre-elmélkedésre-tervezésre.

Mit kellett volna tavaly másként csinálni, mit mulasztottunk el, mit akarunk idén jobban csinálni!

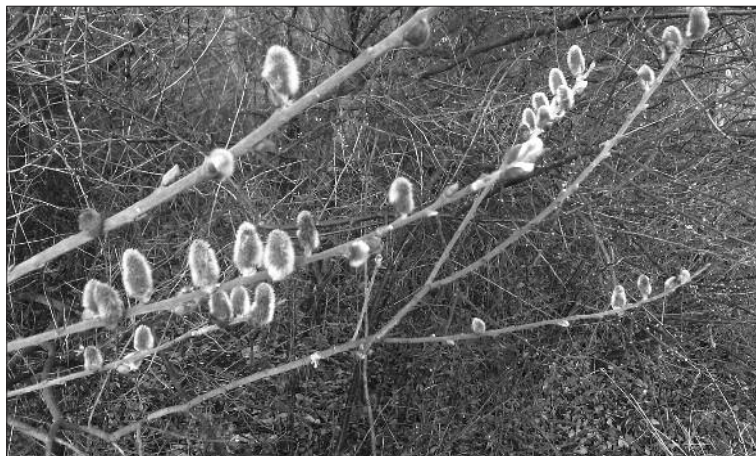
Nézem a meteorológiai előrejelzést: jön a tavasz! Ugye, szinte hihetetlen, de biztos eljön hamarosan.

A vetőmagjaink már mocorognak a zacskóban, jut eszembe a fólia alá szánt palántáimhoz tavaly február közepén már vetettem. Aztán pályolgathattam őket, meg pótvilágításról is gondoskodnom kellett, mivel üvegház híján az étkező ablakában nevelgettem őket. Békéscsabán könnyebb volt, ismerős kertészekről tudtam korán erős palántákat venni. Nem sok az egész, de itt még nem találtam olyan kertészt, aki ilyen korai palántát nevelne, hát „Magad Uram” eljárással muszáj megcsinálnom. Szeretnénk a család asztalára mielőbb saját primőr zöldséget tenni, ami majdnem bio, vagy az is, csak a fene bajlódik a minősítéssel. Tanult szakmám ellenére mellőzöm a növényvédő szereket, műtrágyákat, ha nincs saját termelésű, nemigen veszünk, télen meg esszük a saját termesztésű, tartósítószer mentesen konzervált/fagyasztott zöldségeket!

El is határoztam, hogy a napos déli erkélyre építetek egy palántanevelőt, megvan minden hozzá a padláson meg a műhelyben. Holnap már el is vetem a magokat (saláta, karalábé, paradicsom, paprika, uborka), mire kikelnek a fűtött lakásban, kész is kell lennem a palántanevelővel, no, ez is fog adni egy kis ösztönzést. A fóliaházban meg lehet vetni a retket, a hagymák meg lassan bújni fognak kifelé, melyeket zöldhagymának raktunk el decemberben.

Azért nem megvetendő az idei tél károsító hatása: szécsényi gazdálkodó ismerősohmnél nemrég gabonát vettem a tyúkjainknak, azt állította, hogy a búzavetések 70%-a kifagyott! Hát, amilyen gyengén mentek a télbe, hótakaró nélkül még akár ez is megtörténhetett, bár én kétlem. Majd meglátjuk! A Hír Tv szerint a kajsziarack rügyeinek 50, a meggyek rügyeinek 25%-a elfagyott. A szőlőről még nincs információ, de ez a növény (egyes fajtái legalábbis) sokkal érzékenyebb az említett gyümölcsféléknél. Hasonlóan fagyérzékeny az őszibarack, nekem Békéscsabán 15 éves fáim fagytak meg egy néhány napos 25 fok alatti hidegben, de nemcsak a rügyek, még az ágak egy része is! Úgyhogy a rügyvizsgálatot érdemesnek tartom elvégezni, a metszéssel meg ne siessünk!

A tyúkokról jut eszembe, elég jól bírták a telet, igaz bőséges napraforgó, zab, főtt krumpli dúsítású takarmánnyal. No meg hőszigetelt óljuk van, reggelként szinte dőlt a meleg, úgy befűtötték. Meg is hálálták szép tojástermással, még eladásra is jutott (kell is, mert drága a takarmány), de nagyjából számolva eltartják magukat, és még ott van nekünk a

finom húsleves alapanyag is. No meg a tenyészállomány: tavalyi nevelésből két hatalmas kendermagos kakas és 20 barna tojó, ezektől tervezek keltetni is. Ha lesz kotló! Ha nem ott a keltetőgép.

Panaszkodnak a falusiak, hogy nem hevernek meg a tyúkjai. Mi is tapasztaljuk már évek óta, szüleink idejében ez nem volt gond. No de nem is a mai, kocsiról árult baromfit tartották, szerintem ezekből már hiányzik a kotlásért felelős génállomány.

Még a nyolcvanas évek elején készítettem anyósomnak egy keltetőgépet. Ő tanyán élt, és nagy baromfiállományt tartott, egyik fő megélhetési forrása volt a családjuknak a tojás-csirke-gyöngyöstyúk eladás. Nem is ettünk „bóti csirkét-tojást”! Én ma sem tudom megenni, ezért igyekszünk minél korábban nevelni a konyhára rántott csirkének valót is.

A keltetőgépet elhoztuk (sajnos a Mama már nem tudott velünk költözni), itt áll a műhelyben. Keresem a hasznosítási lehetőségét, akár úgy is, hogy csináljak belőle egy kisebbet. Múlt évben Herencsényben és a környező falvakban szórólapokat helyeztem el, hogy keltetnék, keltetőtojást keresek, napos és előnevelt csirke eladó, de nem akadt jelentkező, így nem vágtunk bele. Tudom, hogy van a faluban néhány család, akik még tartanak baromfit, amennyiben érdekelné őket ilyen együttműködés, kérjük, keressenek meg bennünket.

Szeretek újítani, szeretjük a finanszírozásokat, ennek jegyében töb-

bek között pálinkafőzőt is készítek, saját használatra. Miután lehet házi pálinkát főzni, ki nem hagynám a sokféle különlegességet: vadkörte, vadcserecsnyre, bodza, csipkebogó, szeder, kökény, stb.

Sokféle gyógynövény terem a herencsényi határban! Mindketten rendszeres orvosi kontroll alatt vagyunk, többek között a koleszterin szintünk is magas (volt), annak ellenére, hogy korábban sokféle gyógyszerrel kipróbáltak már orvosaink.

Mióta ideköltöztünk, szedjük a csalánt, bodzavirágot, kakukkfűvet, és isszuk a teájukat. Sikerült a koleszterinszintünket az elvárt szintre szorítani, pedig eszünk sok tojást, disznótorost, igaz sok-sok zöldséggel, hagymával, fokhagymával. Van ebben valami, meg a tiszta erdei levegő, mozgás is jótékony hatású lehet!

Sajnos az útszéli és erdei szemetelésről még mindig sokan nem szoktak le! Bármerre megyünk, ki dobott televíziót, gumibroncsot, műanyag palackokat, zsákba csomagolt kitudjamiket látunk!

Borzasztó, hogy milyen emberek vannak! A múlt évben az országos TESzedd! mozgalomban az Önkormányzat segítségével egy lelkes csapat szerveződött, és gyűjtötte össze a hulladékot, sajnos nem jutottunk el mindenhová. Az is sajnálatos, hogy ezeken a helyeken újra ott a szemét!

Ez évben is lesz országos szervezés, mi biztosan ott leszünk, biztatunk mindenkit, aki teheti, jöjjön!

Repka István és felesége, Zsuzsa

Öröm Dropkáéknál!

„Ha beteg vagy, fáradt,
És ha gyötör a bánat,
Betakar, vigasztal,
Megteti az ágyad.
Szeresd ezért nagyon
Az édesanyádat!..

Mi lehetne szebb, mint versben elmondani édesanyádnak, hogy mit érzel! Ezért kezdtem soraimat Takács Irén szavaival. Mai riport alanyom Dropka Péterné, Bendiák Mónika, akivel arról beszélgettünk, hogy milyen érzés harmadszor is édesanyává válni, és világra hozni egy újabb emberpalántát? Hogyan viszonyul a környezete, családjá harmadik gyermekük örömteli érkezéséhez.

Babanévjegy:

Név: Dropka Máté

Született: (2011. 11. 07 20 óra 55 perc)

Súly: 4350 gr

Hossz: 51 cm

Édesapa: Dropka Péter

Édesanya: Dropka Péterné
Bendiák Mónika

Testvérek: (Dóra 11 év, Alíz 6 év)

Máté név jelentése: Isten ajándéka

Mondd el nekünk, hogyan élted meg a várandóságot?

Problémamentes volt a terhességem és kíváncsian vártuk vajon milyen lesz, ha megszületik. Izgalmas volt belegondolni, hogy végre fiút várunk a lányaink után.

Volt e valami eltérő a lányok és Mátéval való várandóság között?

Másként éltem meg harminc évesen két terhességgel a hátam mögött ezt a harmadikat. Már tudtam mire számíthatok, ezért nyugodtabb voltam. Egyébként a különbség annyi volt, hogy az elején jelentkező fiús tüneteket produkáltam és erősebben rugdosott végig a pocakomban.

Mikor tudtátok meg, hogy két lány után egy fiúgyermek várható?

Először a választott orvosunk mondta azt a 12 hetes ultrahangon, hogy talán mintha látna ott valamit. Majd áprilisban Budapesten voltunk 4D ultrahangon, ahol megerősítették, amit a doki látott: Kisfiú!

Petivel madarat lehetett volna fogatni örömeiben, amikor megtudta, hogy a két lány után fia fog születni. A nevét is ő választotta.

Mit szóltak a testvéreke jöveteléhez a lányok, és persze a család?

A lányok vegyes érzelmekkel fogadták: Dóri nagyon örült és várta a kis öcsi születését, de Alízka egy kicsit féltékenykedett, mert nem igazán tudta elképzelni mit is jelent egy kisebb testvér. Sokat beszélgettünk vele erről, ajándékot is kapott tőle, amikor megszületett, így mára teljesen megváltozott. Mind a ketten nagyon szeretik a testót és sokat segítenek a fürdetésben és az egyéb teendőkben. Mindkettőnk szüleinek van már fiú unokája, ezért a családnak nem volt akkora újdonság, viszont annál nagyobb volt az öröm, hogy vége nálunk a nőuralomnak.

Hogyan zajlott a szülés?

Balassagyarmaton született a kiírt időpont előtt 4 nappal. Egy vizsgálatra mentünk be a kórházba, ahol a doki közölte, hogy ebből bármikor baba lehet, már nem jöhettem haza. Ez délután egy órákor volt és estére természetes úton apás szüléssel (ugyanúgy, mint a lányoknál) megszületett Máté. A választott szülésszónő (Hanzelné Farkas Éva) nagyon sokat segített a nagy babának a megszületésében. Már a szülés előtt megbeszéltük, hogy lehetőség van Homeopátiás szerek alkalmazására, amik megkönnyítik a szülést és segítik a gyors felépülést. Nekem ez nagyon hasznos volt.

Milyen volt az első találkozásod a kislíddal?

A szülésszónő azonnal a hasamra fektette a fiunkat, aki a megszületése pillanatában nagy hanggal tudatta a világgal, hogy megérkezett. Aztán gyorsan megnyugodott nálam. Csak néztük őt hosszan és

megállapítottuk, hogy hatalmas keze van. Az orvos azzal viccelődött, meg tudjuk e tippelni mekkora a súlya.

Jó étvágya van a babának?

Igen, szoptatom, úgy néz ki, van elég tejem, mert szépen gyarapodunk. 3 hónaposan 7 kilót és 65 cm-et mért a védőnő.

Szoptatási idő alatt meg kell válogatnod, hogy mit ehetsz meg?

A paradicsomos dolgokat nem nagyon ehetem, de egyébként minden mást igen. Persze a puffasztó dolgokat is kerülöm. (Bab, borsó, káposzta)

Milyen vonásai, megnyilvánulásai vannak Máténak?

Peti szüleinek a vonásait véljük benne felfedezni, teljesen más, mint a lányok, ők inkább rám hasonlítottak csecsemőként. Nyugodt természete van, bár küzdöttünk némi hasfájással, ami ingerlékenyebbé tette néha. De csak néha. Már nagyon sokat mosolyog, jól lehet vele játszani. Különösen reggel nagyon jókedvű.

Megtartottátok a keresztelőt már?

December 24-én tartottuk meg a keresztelőt a herencsényi templomban, ahol Vagyóczki József atya keresztelte. Keresztapja – úgy, mint a lányoknak is - az öcsém, Csaba lett.

Köszönöm Mónikának, hogy időt szakított a riport elkészítésére, hiszen tudjuk mi anyák, hogy a nap 24 órájában ügyeletbe kell lennünk. Kívánok neki, és az egész családnak továbbra is erőt, egészséget, és rengeteg örömet a gyermekekben! Nagyszerűre sikeredett riportomat ismét Takács Irén szavaival zárom.

„Ő az, aki halkan
Bölcsőd fölé hajol,

Ő az, aki neked

Altató dalt dalol.

Megmosdat, megfürdet

Megfésül szépen,

Tündér mesét mond

Lágy téli estéken.

Amikor beteg vagy

Ő az, aki ápol,

Két szemében mennyi
Aggódás, gond lángol.

Ő az, aki mindig

Imádkozik érted

Nincs, óh nincs határa

Nagy szeretetének.

Tele van a lelke

Érted égő fénnel,

Ne bánts meg őt soha

Engedetlenséggel.”

Hazahúzott a szívem

2005 júliusán költöztem Új-Zélandra, azaz életem utolsó negyedét ott éltem le. Ha a földgolyónkba Magyarországnál egy hatalmas tűt beszúrnánk, úgy hogy az a középponton is átmenjen, a másik oldalon éppen Új-Zélandnál jönne ki. Vagyis ennél messzebbre nem nagyon mehettem volna. Ha a legjobban sikerült összehangolnom a repülőgépek csatlakozását, (négy átszállás szükséges az úthoz) akkor is másfél napig tartott az út. Az olvasót talán érdekelheti, hogyan jutottam el ilyen messze, mit csináltam ott, miért telepedtem le ilyen hosszú időre, vagy milyen az élet egyik legfélreesebb országában.

Különböző országokat életminőség szempontjából összehasonlító újságok és internetes fórumok évek óta Új-Zélandot nevezik meg a világ egyik legjobb helyének, ahol a legmagasabb az életszínvonal, a levegő minősége, a kereseti lehetőségek, és a gyermekek számára is ideális helynek tartják. Mégis hazatértem három hete, önszántamból, egy munka és emberi kapcsolatok szempontjából sikeres időszakot lezárva az életemben, magammal hozva a Magyarországon sosem élt férjemet és kisfiamat. Cikkem témájával ezért inkább a hazatérésemet választom, ugyanis szeretném, ha azok a herencsényiek, akik sosem éltek távol a hazájuktól és talán a falujuktól sem, ráébrednének, milyen különleges, egyedi hely Magyarország, pontosan azért, mert vannak benne olyan kis falvak, mint Herencsény.

A Nyugat, más néven az első világ, melynek részei szokásosan Nyugat-Európa, Észak-Amerika és olyan távoli országok, mint például Ausztrália és Új-Zéland a világ legvonzóbb, vagy inkább a világ egyedüli célpontjai a bevándorlók tömegeinek. Belőlük pedig akad elég, amelynek okai a következők: a Magyarországhoz hasonló országokéhoz képest magasabbak a kereseti lehetőségek és a kényelem, bár a kitelepülők többsége nem tud elhelyezkedni a szakmájában és csak sodródik. A harmadik világ

bevándorlóinak azonban minden kockázatot megér az áttelepülés – országaikban sem egészségügyi ellátás, sem oktatás, sem létbiztonság nincs. Így aztán az első világot elözlöttek a világ minden tájáról érkező szerencsét próbáló emberek. Ez a folyamat már a nagyszüleim idejében elkezdődött.

Ehhez a káoszhoz adódik még az angol anyanyelvűek vagy angolul dolgozni képes jól képzett dolgozók áramlása a gazdag országok között, akik életük folyamán többször országot és kontinenst váltanak, például Új-Zélandról Ausztráliába, majd Angliába mennek munkát vállalni, végül esetleg hazatérnek. Összefoglalásképp, a szerzés vágya miatt nagy a népességvándorlás mind a szegény országokból például Új-Zélandra, mind más gazdag országokba, ugyanígy a tehetősebb országok lakóit is a pénzszerzés hajtja egyik országból a másikba.

Így aztán egy olyan település, mint Herencsény nem is létezhet Új-Zélandon. Mindenki valahonnan betelepült. Senkinek sincs múltja, története épületekről, fákról, iskoláról, temetőkről. Nincsenek népdalok, fonók, lakodalmi szokások. Az idős emberek mind idősotthonokban élnek, ahol aggkorukat mesterségesen – gyógyszerekkel és vitaminkoktélokkal – 10–15 évvel meghosszabbítják. A tőlük távol élő, boldogulásukat máshol kereső gyermekeik a havi félmillió forintot is meghaladó tartási költséget lelkiismeret furdalásból igen hosszú ideig fizetik. Az időseknek unokáikkal szinte semmilyen kapcsolatuk nincs, még a nagyszüleik temetésére sem mennek el sokszor.

Vallás sem nagyon létezik, legalábbis nem a maga következetes és közösségformáló értelmében. A helyi római katolikus templomban, a tisztelendón és rajtam kívül, szinte senki nem volt fehér. A többiek, elsősorban csendes-óceáni szigetektől bevándoroltak és etiópiai,

szomáliai vagy vallásuk miatt kirekesztett keresztény indiai menekültek nem is értették az istentiszteletet és nem tudtak válaszolni a pap szavaira. Véletlenül épp a templomban, kint létem utolsó évében megismerkedtem egy idős, nyolcvan év feletti magyar bácsival, aki már 53 éve élt Új-Zélandon. Kicsit törte a magyart, és arról beszélt, hogy ezen idő alatt körülbelül 10-szer járt Magyarországon, azaz pár évente haza tudott látogatni, mert jól keresett. Itthon mindenki őt tartotta a szerencsésnek, azt hitték, ott még a kerítés is kolbászból van, holott ő maga úgy gondolta, hogy hosszúra nyúlt magányos öregkora, amelyben már az utazást vagy a magas orvosi költségeket nem engedheti meg magának, senki számára sem irigylésre méltó. Az a hely, amit ott-honnak nevez egy már sehol nem létező 50-es évekbeli Budapest, ahová sehogy nem tud visszatérni, ezért aztán teljesen mindegy, hogy hol van.

Az én életemben megvolt a helye ennek az új-zélandi időszaknak, boldog voltam ott, és némiképp örülök is, hogy kimaradtam az ezredforduló utáni Magyarország történeiséből egy időre. Abban sem vagyok biztos, hogy nem kelek útra újból valamikor. Új-Zéland egy valóban csodálatos hely, ott élnek férjem módos szülei, kedves sógoraim, és sok egyetemi ismerődöm, volt kollégám, akiktől fájó szívvel búcsúztunk el. Minden herencsényi fiataalt arra biztatnék, hogy ha megteheti, utazzon, ismerje meg a világot, de ne várja, hogy valami olyan otthonosat képes lesz találni bárhol a világban, mint Herencsény.

Legvégül a soraimat azzal zárom, hogy nagymamámnak, Pekár Margit néninek ajánlom ezt a cikket, aki tudtommal fiatalon egyszer hagyta el a falut pár napra, nászútja idejére, de így is előbb hazatértek nagypapámmal, mert Mamának honvágya lett. Szeretném, ha Mama tudná, hogy végülis semmit nem veszített.

Pekár Marianna

Elfeledett ételeink – Böjti káposzta

Vízkereszt napjától, január 6-ától a húshagyó keddig tartó időszakot nevezzük a farsang idejének, amikor a bőség és gazdagság jellemző igazán – az étkezésben is. A hagyomány szerint a disznótorosból megmaradt ételek mellett a hüvelyeseket fogyasztották ebben az időszakban. A kocsonya és a különböző fánkok (farsangi fánk, csörögéfánk, túrófánk) azonban legalább ennyire népszerűek farsangkor.

Húshagyó kedd a farsangtemetés időpontja, éjfélkor ugyanis vége a farsang utolsó napjának is. Ezen a napon még mindenki jóllakhat fánkkal, kocsonyával, hogy aztán másnap, hamvazószerdán megkezdődjön a húsvéti nagyböjt, a „negyvenlőböjt.” Mielőtt azonban teljesen belemerülnénk, a torkos csütörtökön (vagy nevezik zabáló- és tobzó csütörtöknek is) egy napra felfüggesztették a hústalan étkezést. Bizonyos területeken szinte kötelező volt megtartani, hogy a farsangról megmaradt ételeket elfogyasszák.

Pénteken aztán kezdetét veszi a húsvéti nagyböjt, a hús nélküli alapanyagokból készült ételek fogyasztásának időszaka,

amikor többek között a hüvelyes zöldségek, káposztafélék, aszalt gyümölcsök és a különböző tészták fogyasztása a jellemző.

Hozzávalók: 50 dkg savanyúkáposzta, 1 fejeskáposzta, 25 dkg rizs, 4 kemény tojás, 1 fej vöröshagyma, fokhagyma, 1 alma vagy birsalma, 2 dl tejföl, só, bors, pirospaprika, babérlevél, 1 evőkanál liszt, 2 evőkanál olaj.

A vöröshagymát olajon megpirítjuk, néhány percig sütjük rajta a rizst, majd sóval, borssal, paprikával, fokhagymával ízesítjük, és kevés víz hozzáadásával kb. 5 percig pároljuk. Kihűlés után összekeverjük a kockára vágott kemény tojásokkal, és a fejeskáposzta leveleket ezzel megtöltjük. Az edény aljára rakjuk a savanyúkáposztát, belekeverjük a felszeletelt almát. A töltelkeket rátesszük, és annyi vizet töltünk rá, amennyi ellepi. Sózzuk, borsozzuk, hozzáadjuk a babérlevelet, és kis lángon puhára főzzük. Végül liszttel elkevert tejjel behabarjuk.

Ambrózy Erzsébet

A gyermekkorom ízei elkísérnek a sírig

Életem során sokfelé megfordultam sokféle ételt megkóstoltam. Nem vagyok válogatós, kíváncsiságból már ettem békacombot, csigát, rákot, osztrigát, tintahalat, kengurut, krokodilt, struccot, lehet, hogy tudtomon kívül kutyát és macskát is, de a legkedvesebb ételeim a nagymamáim és édesanyám által készítették. Az ételek ízét nehéz megjegyezni, csak ha újra kóstoljuk, akkor érezzük igazán, hogy erre vágytunk már nagyon régen. Pekár nagymamám túrós lepényének ízét lánya, Kovács Istvánné – az én szeretett Nenikém – lepényében ismertem fel újra és újra. Ma sem tudom meghatározni, hogy mitől volt egy kicsit más, de visszatért a gyermekkorom, amikor beleharaptam, és a nyelvemen megéreztem a megismételhetetlen ízt. Édesanyám lepénye inkább Pszota nagymamáéra emlékeztet, ahogyan a bablevese is. Ez nem babgulyás, csak leves hús nélkül, legfeljebb egy darabka füstölt oldalassal vagy szalonnabőrrel, mégis olyan finom, hogy nem tudok betelni vele.

Melyek azok az ételek, amelyet a szülői házból vittem magammal

és ma is igazán szeretek? Nagyon szeretem a savanyú leveseket, a savanyú babot, a tüdőlevet, az aszaltgombás savanyú káposztalevest, a tejfölös aszaltgomba levest, mert ezeket szinte sehol máshol nem ismerik. A tészták közül a haluskát, juh vagy tehéntúróval, édes vagy savanyú káposztával, a buktát tehéntúróval vagy rúrában megsütve, hagymás zsírral megöntözve. A haluskát országosan is mindenütt sztrapacskának hívják, pedig az valójában haluska. Így hívta a legnagyobb palóc is, Mikszáth Kálmán is, így hívjuk mi palócok és így hívják a tótok is. Igazából a káposztás haluska a sztrapacska, ami szlovákból lefordítva borzast jelent.

Persze nemcsak a szűk család ételeit ismerjük, de a szomszédokét, rokonokét is. Ezeket ünnepek, húsvét, karácsony, disznóvágás idején kóstolhatjuk meg. Így vagyok ezzel én is. A sütemények közül senki olyan rétest sütni nem tud, mint Szikora ángyi. A nem egészen két éves új-zélandi unokám itthon van végre. Rossz étvágyú, a különféle püréket csak úgy eszi meg, hogy minden kanál étel tetejére egy

kis darab Fábián Laci féle füstölt kolbászt teszünk. Boldogsággal tölt el, amikor valamilyen idegenforgalmi rendezvényen, vagy megyei eseményen feltűnnek a népviseletes herencsényi asszonyok és túróslépényt osztogatnak. Ilyenkor önkéntelenül kihúzom magam, hiszen közéjük tartozom. Olykor vannak más falubeli sütemények is, de mondhatom, hogy a herencsényi a legfinomabb. Ugyancsak ilyen boldogság tölt el, amikor a búcsú idején az asztalokat meglátom. Ma is emlékszem, amikor 2009-ben a búzaszentelésen Dropka Jani bácsi 20 éves pálinkával kínált minket. Egy budapesti ismerősöm, dr. Vermes László professzor, minisztériumi főosztályvezető, kicsit később megrendülten fordult hozzám. Milyen szerencsés vagy, hogy ilyen falut adott az Isten szülőhelyednek!

Budapesten élek már harminc éve, feleségem, a gyermekeim, vejeim, barátaim is szeretik, ha olykor főzök, felidézem gyermekkorom ételeit. Ilyen ételek a juhtúros haluska, a kacsasült, a kocsonya, a tinóra gombapörkölt, vagy a csirkegomba tejfelesen nokedlivel. Büszke vagyok arra, hogy majdnem olyan jóra tudom készíteni, mint mama, nincs nagyobb örömem, mint mikor látom, hogy a hatalmas tál haluska az utolsó cseppig elfogy.

Látszólag gazdagodik a világ, de valójában pusztul, szegényedik. 2050-re a világ hatezer nyelve megfelelődik, nem lesz, aki megszólaltassa, mert kiszorítja az angol. Ugyanígy vesznek el az ételeink is. A feleségem mondja, hogy osztálykirándulásokon pizzát, gyrost, hamburgert akarnak a gye-

rekek, esetleg spagettit. A televíziós műsorokban a szakácsok balzsamecetet, olíva olajat, soha nem hallott fűszereket emlegetnek, miközben a mi csodálatos ételeink lassan feledésbe merülnek.

A mi palócöldünk soha nem tartoztunk az ország gazdag vidékei közé. Másról talán finomabban dolgozták fel a hízódísznót, jobb borokat készítettek, de nekünk vannak jellegzetes ételeink, amelyeket másról nem nagyon találhatnak meg az emberek. Persze sokszor látom, hogy a vendégváró ételek hasonló húsfélék, mint amiket bárhol megkóstolhatunk. Próbáljuk a helyi választékot szélesíteni! Ne féljünk attól, hogy egy-egy étel talán parasztnak-szegényesnek tűnik, nem kell mindig húst adni a vendégnek. Én még étteremben nem ettem rendes haluskát. Mindig nokedlivel készítik, és utólag teszik rá a juhtúrót, holott az akkor az igazi, ha a forró vízből kiszedett haluskaszemekre ráolvad

a juhtúró és utolérhetetlen mázzal fedi be. Egy jól elkészített haluska csodálatos élmény egy olyan embernek, aki ilyen évente legfeljebb egyszer eszik. Nem szégyen ilyet adni sem a püspöknek, sem az országgyűlési képviselőnek. Ugyanígy nem tudnak étteremben kacsasültet sem készíteni, mert kiszáritják, nincs rá idejük, hogy igen lassú tűzön két órát süssék, majd az utolsó 5–10 percben vegyék fel a lángot, hogy megpiruljon a tepertő. A hagymás törtkrumlirol most nem is beszélek, mert az aztán igazi remekműve a palóc népek.

S még egy fortély! Nem a hústól jó egy vendéglátás, hanem attól,

hogy az ételhez jó alapanyagot vegyünk, és bőségesen adjuk hozzá a hozzávalókat. Például úgy főzöm a kocsonyát füstölt hússal, ahogy nagymamától és édesanyjától láttam, de azt hiszem az enyém finomabb, mert finom sonkát teszek bele és kerülöm a zsíros, szalonnás részeket. Ugyancsak ügyelek arra, hogy legyen elegendő juhtúró, tejfel, szalonnapörcc a haluskán, ne olyan legyen, mint gyermekkorom szűkösebb éveiben, vagy mostanság az üzemi konyhán. Mindig meg is van az eredménye, olykor egy év múlva is emlegetik, hogy milyen finomat ettek.

pekár

Bizonyítványosztás Herencsényben

Nehezen hihető, de 2012-ben Magyarország legnagyobb mezőgazdasági és erdőgazdasági szakképzési programja Herencsényben lesz! Meghozta a gyümölcsét az elmúlt másfél év fáradozása, a sok tárgyalás, a sokszáz kilométernyi utazás, az egyeztetések és szervezések sokasága. Olykor elvesztettnek tűnt, de sikerült elérni a célt. Elsőként az ország történetében egy falu adhat otthont ennek a képzésnek. A programmal sikerül megelőzni olyan mezőgazdasági és erdőgazdálkodási múlttal rendelkező városokat mezőgazdasági és erdőgazdasági szakképzést szerző személyek számára, mint például Karcag, Sopron, Győr, Marcali, Cegléd, Kaposvár, Szeged, vagy Debrecen.

Herencsény lakosainak és a környék lakói számára ez óriási lehetőség, hiszen új szakmákkal gazdagodhatnak, amelyek segítségével könnyebben tudnak elhelyezkedni, esetleg pályázhatnak, hiszen sok pályázati kiírásnak a szakirányú végzettség az egyik fő kritériuma. Mások kereset kiegészítésre is szert tehetnek, gondolok legfőképp a gépkezelői és a méhésztan szakmákra. A fekete munka kifehéritéséről és új gazdaságok létrehozásáról nem is beszélve. Erre már

konkrét példát is tudok mondani, már most van két cég (erdőgazdálkodási és mezőgazdasági tevékenységű), amely 28 főnek biztosít munkahelyet a környéken. Ha csak ennyi vonzata lenne a képzéseknek, már akkor is megéri lebonyolítani, de ez csak az út kezdete, a jövőbeli hatásvizsgálatok biztosan választ adnak erre a kérdésre.

A képzés **82.278.000 Ft-ból** valósul meg, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretéből, amelyet teljes egészében az Európai Unió finanszíroz meg. De mindez nem valósulhatna meg Európa egyik legnagyobb oktató cége nélkül, amely a bevontelektródás hegesztőktől a repülőgép pilótáig nagyon sokféle szakmát képez. Magyarországi leányvállalata a Dekra Akadémia Kft., amely a képzést finanszírozza, a tanfolyamok megvalósulásáért is felelős. A cég biztosítja előre az oktatás költségeit kamat nélkül minden tanuló számára. A mai gazdasági helyzetben ez nagyon fontos tényező, – ha nem a legfontosabb – a képzésben részt vevő személyek számára. Sokan meg sem tudnák finanszírozni a több százezer forintos összeget.

Úgynevezett OKJ-s szakképzéseket lehet szerezni az elkövetkező fél évben, amelyből **140** fő motor-

2012. február 8-án az első csoport bizonyítványt kapott motorfűrészes-kezelésből

Valahol egy Herencsény és Cserhátsurány közt lévő erdőben éppen gyakorlaton a leendő fakitermelők (A cserhátsurányi erdész ház mellett lévő erdőben)

fűrész-kezelő, **140** fő fakitermelő, **70** fő mezőgazdasági erő-és munkagépkezelő, **70** fő önjáró betakarítógép kezelő, **70** fő mezőgazdasági rakodógépkezelő, **105** fő méhészt, valamint **35** fő növényvédelmi képzésben fog részesülni. Mindösszesen **630** darab OKJ-s szakképesítés talál majd gazdára. **1672** óra (1 óra = 45 perc) elméleti előadáson, és **3078** gyakorlati órán vesznek részt a képzésben résztvevők. Az elméle-

ti órákat a művelődési házban tartjuk, a gyakorlatokat a herencsényi erdőkben, a településünk művelés alatt álló földjein és a környék géptelepein. A képzések január elsejével elkezdődtek, az első **70** motorfűrész-kezelő bizonyítványokat február elején már meg is kapták a résztvevők.

A méhésztanfolyamok is hamarosan indulnak, erre lehet még jelentkezni. A tanfolyamsorozatot a

növényvédelmi képzés zárja előreláthatóan szeptemberben. Ezúton is szeretném megköszönni Herencsény Község Polgármesterasszonyának, hogy rendelkezésre bocsátotta a Művelődési házat.

Jelentkezni minden szakra lehet még, de gyorsan töltődnek a csoportok. A toborzás körülbelül **80%-on** áll, a program megvalósítása pedig **30%-on**. Március végén lesz az utolsó beiratkozás, tehát még senki sem késett el. Mindenki bátran keressen a tanfolyamokkal kapcsolatos kérdésekkel (balint555@freemail.hu, tel.: 06 30/2 349 959).

Tácsik Bálint

Gólyahír

2011. november 7-én megszületett a **Dropka** házaspár harmadik gyermeke, **Máté**. Szülei: Dropka Péter és Bendiák Mónika.

2011. december 19-én látta meg a napvilágot **Fábián Attila** és Horák Kinga kislánya, **Virág**.

2012. január 31-én megszületett a kis **Kromák Emília**, Koplányi Csilla és Kromák András első gyermeke.

2012. február 6-án jött a világra **Szalai Balázs**, szülei: Szalai János és Herceg Ágnes harmadik gyermekeként.

Sok boldogságot kívánunk a kis jövevényeknek és családjaiknak!

Egy százalék

Kérjük adózó olvasóinkat, hogy személyi jövedelemadó-bevallásuk kitöltésekor gondoljanak községünk civilszervezeteire, **adójuk 1%-át** ajánlják fel támogatásukra.

Herencsény Sportegyesület

Adószáma: 19928289-1-12

Polgárőr Egyesület

Adószáma: 18644083-1-12

Palócföld Hagyományőrző és Vidékfejlesztési Közhasznú Alapítvány

Adószáma: 18641183-1-12

2011.

Novemberben őket ünnepeltük!

November 12-én 50 éves	Kosik Mihály	Kossuth u. 70/a
November 14-én 75 éves	Zelenák Vendel	Kossuth u. 14.
November 20-án 35 éves	Kalmár Ildikó	Kossuth u. 152.
November 21-én 60 éves	Novák Zoltánné	Béke u. 4.
	Vraskó Ilona	
November 25-én 45 éves	Oláh Gyula	Kossuth u. 174.
80 éves	Juhász Józsefné	Rákóczi u. 10.
	Varga Mária	
November 26-án 45 éves	Szabados Jánosné	Bajcsy u. 1.
	Barát Mária	
November 29-én 60 éves	Vraskó József	Szabadság u. 17.

Decemberben őket ünnepeltük!

December 6-án 80 éves	Rác Géza	Petőfi u. 11.
December 7-én 80 éves	Barát Mihály Antal	Béke u. 28.
December 13-án 75 éves	Veres Istvánné	Szécsényi u. 6.
	Reznik Ilona	
December 17-én 40 éves	Szalai János	Kossuth u. 142.
December 19-én 55 éves	Bucsánszki Mihályné	Szabadság u. 15.
	Kalocsai Piroska	
December 23-án 30 éves	Kiss Krisztina	Köztársaság u. 1.
80 éves	Szalai Istvánné	Kossuth u. 110.
	Barát Rozália	

2012.

Januárban őket ünnepeltük!

Január 3-án 75 éves	Horák Vincéné	Hunyadi u. 1.
	Hering Ilona	
Január 6-án 25 éves	Kelnár Nikolett	Petőfi u. 33.
január 8-án 10 éves	Bednár Norbert	Rákóczi u. 3.
január 10-én 5 éves	Tóth József Benedek	Béke u. 8.
Január 12-én 55 éves	Ambrózi Erzsébet	Lisznyai u. 15.
Január 17-én 15 éves	Pasqualini Renátó	Kossuth u. 112.
Január 21-én 55 éves	Kollár István	Dózsa u. 8.
Január 24-én 50 éves	Hévér Lászlóné	Rákóczi u. 9.
	Pasqualini Teréz	
Január 27-én 55 éves	Szabó Vince	Petőfi u. 22.
Január 31-én 25 éves	Duhonyi Zoltán	Kossuth u. 176.

Köszöntjük az 1 éveseket!

Február 24-én 1 éves	Oravec Péter	Szabadság u. 15.
----------------------	---------------------	------------------

Februárban őket ünnepeltük!

Február 2-án 25 éves	Tácsik Bálint	Dózsa u. 9.
Február 2-án 55 éves	Duhonyi Zoltánné	Kossuth u. 176.
	Rigó Rozália	
Február 3-án 55 éves	Szalai Ferenc	Petőfi u. 49.
Február 3-án 65 éves	Szalai József	Akácfa u. 11.
Február 5-én 35 éves	Pasqualini Gyula	Kossuth u. 80.
Február 5-én 45 éves	Szentesi Gyuláné	Dobó u. 7.
	Szedlák Ildikó	
Február 8-án 90 éves	Keresztúri Istvánné	Béke u. 6.
	Bartus Erzsébet	
Február 12-én 10 éves	Csizék Róbert Ferenc	Rákóczi u. 3.
Február 16-án 40 éves	Veres János	Kossuth u. 172.

Február 16-án 50 éves	Horák János	Hunyadi u. 3.
Február 17-én 50 éves	Holes László	Béke u. 9.
Február 17-én 70 éves	Majdán Istvánné	Szabadság u. 9.
	Szedlák Ilona	
Február 19-én 25 éves	Jusztin Balázs	Bajcsy u. 4.
Február 20-án 40 éves	Fábiánné Vig Beáta	Kossuth u. 154.
Február 20-án 45 éves	Kremnicsán Béláné	Rákóczi u. 17.
	Tóth Magdolna	
Február 26-án 20 éves	Barkó Zsolt	Kossuth u. 158.
Február 26-án 70 éves	Katona Terézia	Petőfi u. 29.
Február 27-én 35 éves	Berki Tibor	Lisznyai u. 9.
Február 27-én 50 éves	Kelnár Miklós	Petőfi u. 33.

Márciusban őket ünnepeljük!

Március 1-jén 75 éves	Szandai Istvánné	Kossuth u. 164.
	Bartus Terézia	
Március 4-én 40 éves	Rác-Kökény Pálné	Petőfi u. 3.
	Lakatos Erzsébet	
Március 6-án 40 éves	Balázs László	Dózsa u. 7.
Március 6-án 90 éves	Bartus Jánosné	Kossuth u. 116.
	Csizmadia Ilona	
Március 7-én 30 éves	Barát Adrienn	Béke u. 13.
Március 8-án 35 éves	Babcsán Zoltán	Petőfi u. 28.
Március 11-én 20 éves	Kopányi Klaudia	Dózsa u. 13.
Március 13-án 25 éves	Hering Dávid	Kossuth u. 182.
Március 16-án 30 éves	Szandai Márton	Lisznyai u. 15.
Március 17-én 10 éves	Csonka Nikolett	Szécsényi u. 13.
Március 17-én 20 éves	Hévér Erik Károly	Rákóczi u. 9.
Március 18-án 20 éves	Kulik Balázs	Jókai u. 6.
Március 18-án 75 éves	Szabó Józsefné	Dobó u. 11.
	Szalai Erzsébet	
Március 19-én 75 éves	Horák József	Petőfi u. 27.
Március 20-án 45 éves	Szabados János	Bajcsy u. 1.
Március 23-án 5 éves	Balogh Balázs	Béke u. 24.
Március 26-án 50 éves	Szabó Mihályné	Kossuth u. 1/d
	Majdán Éva	
Március 26-án 55 éves	Barát Eszter	Béke u. 13.
Március 30-án 35 éves	Dropka Péter	Bercsényi u. 5.
Március 31-én 45 éves	Rác-Kökény Pál	Petőfi u. 3.

Köszöntjük községünk legidősebb lakóját,
Balogh Józsefné Kis Teréz nénit, aki április 25-én ünnepli
 93. születésnapját. Kívánunk jó egészséget!

Isten éltesse Mindannyiukat!

Gyász

77 éves korában, 2011. november 28-án távozott körünkől
Keresztúri Istvánné (Szandai Rozália).
 Született 1934. január 26-án.

2012. január 18-án hunyt el falunk egyik legidősebb lakója,
 a 92 éves **Paulik Mihályné (Gyurovics Mária).**
 Született 1920. november 2-án.

2012. február 21-én csendesen távozott körünkől
Kalmár Istvánné (Mészáros Mária),
 aki 1923. május 13-án született. 88 évet élt.

Emléküket megőrizzük!